



Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 21. huhtikuuta 2016
(OR. en)

Toimielinten välinen asia:
2013/0027 (COD)

5581/16
ADD 1

TELECOM 7
DATAPROTECT 6
CYBER 4
MI 37
CSC 15
CODEC 84

EHDOTUS NEUVOSTON PERUSTELUIKSI

Asia: Neuvoston ensimmäisessä käsittelyssä vahvistama kanta EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIN antamiseksi toimenpiteistä yhteisen korkeatasoisen verkko- ja tietojärjestelmien turvan varmistamiseksi koko unionissa

– Ehdotus neuvoston perusteluiksi

I JOHDANTO

1. Komissio antoi 12. helmikuuta 2013 ehdotuksensa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi *toimenpiteistä yhteisen korkeatasoisen verkko- ja tietoturvan varmistamiseksi koko unionissa* (jäljempänä 'direktiivi'), jonka oikeusperusta on SEUT 114 artikla.
2. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea äänesti lausunnostaan 22. toukokuuta 2013 ja alueiden komitea puolestaan 3. ja 4. heinäkuuta 2013.
3. Euroopan parlamentti äänesti lainsäädäntöpäätöslauselmastaan ensimmäisessä käsittelyssä 13. maaliskuuta 2014¹ ja hyväksyi 138 tarkistusta.
4. Neuvosto ja Euroopan parlamentti aloittivat lokakuussa 2014 neuvottelut sopimukseen pääsemiseksi toisen käsittelyn varhaisessa vaiheessa. Neuvottelut saatiin menestyksekkäästi päätökseen 7. joulukuuta 2015, jolloin Euroopan parlamentti ja neuvosto pääsivät alustavaan yhteisymmärrykseen kompromissitekstistä.
5. Pysyvien edustajien komitea vahvisti 18. joulukuuta 2015 direktiiviä koskevan kompromissitekstin sellaisena kuin molemmat toimielimet olivat sen hyväksyneet.
6. Euroopan parlamentin sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunnan puheenjohtaja lähetti 28. tammikuuta 2016 pysyvien edustajien komitean puheenjohtajalle kirjeen, jossa todetaan, että jos neuvosto toimittaa Euroopan parlamentille virallisesti kantansa sovintumukaisena ja lingvistijuristien viimeisteltyä sen, hän suositaa täysistunnolle neuvoston kannan hyväksymistä tarkistuksitta parlamentin toisessa käsittelyssä.
7. Neuvosto vahvisti 29. helmikuuta 2016 poliittisen yhteisymmärryksensä direktiivin kompromissitekstistä.

¹ Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma, annettu 13. maaliskuuta 2014, ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi toimenpiteistä yhteisen korkeatasoisen verkko- ja tietoturvan varmistamiseksi koko unionissa.

II TAVOITE

8. Neuvottelujen lopputuloksen perusteella direktiivissä säädetään toimenpiteistä, joiden tarkoituksena on saada aikaan yhteinen korkea verkkojen ja tietojärjestelmien turvallisuustaso Euroopan unionissa sisämarkkinoiden toiminnan parantamiseksi.

III NEUVOSTON ENSIMMÄISEN KÄSITTELYN KANNAN ANALYSOINTI

A. Yleistä

9. Täysistuntoäänestyksen jälkeen Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat neuvotelleet päästäkseen sopimukseen toisessa käsittelyssä neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannan perusteella, jonka parlamentti voisi hyväksyä sellaisenaan. Neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannan tekstissä on otettu täysin huomioon lainsäätäjien välillä aikaan saatu kompromissi.

B. Keskeiset kysymykset

10. Euroopan parlamentin kanssa aikaansaadun kompromissin tärkeimmät osatekijät ovat seuraavat:
 - a. *Kansalliset valmiudet*
11. Kompromissin mukaan jäsenvaltioilla on tiettyjä kansallisiin kyberturvallisuusvalmiuksiinsa liittyviä velvollisuuksia. Ensinnäkin jäsenvaltioilta edellytetään, että ne hyväksyvät kansallisen strategian, jossa määritellään strategiset tavoitteet ja asianmukaiset toimintapoliittiset ja sääntelytoimenpiteet korkean verkkojen ja tietojärjestelmien turvallisuustason saavuttamiseksi ja ylläpitämiseksi.

12. Toiseksi jäsenvaltioiden on nimettävä vähintään yksi verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuudesta vastaava kansallinen toimivaltainen viranomainen valvomaan direktiivin soveltamista kansallisella tasolla.
13. Kolmanneksi jäsenvaltioiden on myös nimettävä verkkojen ja tietojärjestelmien turvallisuudesta vastaava kansallinen yhteyspiste, jonka tehtävänä on yhteydenpito, jotta voidaan varmistaa rajat ylittävä yhteistyö jäsenvaltion viranomaisten välillä, muiden jäsenvaltioiden asiaankuuluvien viranomaisten sekä yhteistyöryhmän ja CSIRT-verkoston kanssa. Yhteyspiste toimittaa myös vuotuisen raportin saaduista ilmoituksista yhteistyöryhmälle.
14. Lopuksi jäsenvaltioiden on nimettävä vähintään yksi tietoturvaloukkauksiin reagoiva ja niitä tutkiva CSIRT-toimija (Computer Security Incident Response Team, jäljempänä 'CSIRT-toimija'), joka vastaa poikkeamien ja riskien käsittelystä. Kompromissitekstin liitteessä I esitetään CSIRT-toimijoita koskevat vaatimukset ja niiden tehtävät.

b. *Yhteistyö*

15. Jotta voidaan tukea ja helpottaa jäsenvaltioiden keskinäistä strategista yhteistyötä, lisätä luottamusta ja saavuttaa yhteinen korkea verkkojen ja tietojärjestelmien turvallisuustaso unionissa, kompromissitekstissä perustetaan yhteistyöryhmä. Ryhmä muodostuu jäsenvaltioiden, komission ja Euroopan unionin verkko- ja tietoturvaviraston (jäljempänä 'ENISA') edustajista, ja sillä on tekstissä luetellut erityiset tehtävät, kuten parhaiden käytäntöjen ja tietojen vaihtaminen useista kysymyksistä sekä keskusteleminen jäsenvaltioiden valmiuksista ja varautumiskyvystä.

16. Lisäksi kompromissitekstissä perustetaan kansallisten CSIRT-toimijoiden verkosto, jotta voidaan lisätä luottamusta jäsenvaltioiden välillä ja edistää ripeää ja tehokasta operatiivista yhteistyötä. Verkosto muodostuu jäsenvaltioiden CSIRT-toimijoiden edustajista ja CERT-EU-ryhmästä, ja komissio osallistuu verkostoon tarkkailijana. ENISA huolehtii sihteeristötehtävistä ja tukee aktiivisesti CSIRT-toimijoiden keskinäistä yhteistyötä. Tekstissä esitetään luettelo verkoston tehtävistä, joita ovat esimerkiksi tietojen vaihtaminen CSIRT-toimijoiden palveluista, toiminnoista ja yhteistyövalmiuksista, jäsenvaltioiden tukeminen rajat ylittävien poikkeamien käsittelyssä sekä tietyin edellytyksin poikkeamia ja niihin liittyviä riskejä koskevien tietojen vaihtaminen ja niistä keskusteleminen.

c. Turvallisuus- ja ilmoitusvaatimukset

17. Direktiivissä vahvistetaan tietyt velvollisuudet kahdelle ryhmälle markkinatoimijoita eli keskeisten palvelujen ja digitaalisen palvelun tarjoajille.
18. Direktiivin liitteessä II luetellaan joukko yhteiskunnan ja talouden kannalta tärkeitä toimialoja, kuten energiahuolto, liikenne, pankkiala, finanssimarkkinoiden rakenteet, terveydenhuolto, juomaveden toimittaminen ja jakelu sekä digitaalinen infrastruktuuri. Jäsenvaltioiden on direktiivissä vahvistettujen selkeiden perusteiden pohjalta määritettävä näiden toimialojen keskeisten palvelujen tarjoajat.
19. Direktiivin liitteessä III luetellaan kolmentyyppisiä digitaalisia palveluja, joiden tarjoajien on noudatettava direktiivin vaatimuksia. Nämä palvelut ovat verkossa toimivat markkinapaikat ja hakukoneet sekä pilvipalvelut. Kaikkien lueteltuja palveluja tarjoavien digitaalisen palvelun tarjoajien on noudattava direktiivin vaatimuksia, lukuun ottamatta mikroyrityksiä ja pieniä yrityksiä.

20. Kyseisten kahden markkinatoimijoiden ryhmän on toteutettava organisatoriset ja tekniset toimenpiteet hallitakseen verkkojen ja tietojärjestelmien turvallisuuteen kohdistuvia riskejä sekä ehkäistäkseen ja minimoidakseen niiden järjestelmien turvallisuuteen vaikuttavien poikkeamien vaikutusta. Lisäksi kansallisille toimivaltaisille viranomaisille tai CSIRT-toimijoille on ilmoitettava poikkeamista, joilla on tietyn tasoinen vaikutus kyseessä oleviin palveluihin. Direktiivissä säädetään kriteereistä tällaisten poikkeamien vaikutuksen tason määrittämiseksi.
21. Direktiivissä sovelletaan eriytettyä lähestymistapaa kyseisiin kahteen toimijoiden ryhmään. Digitaalisen palvelun tarjoajiin sovelletaan kevyempiä turvallisuus- ja ilmoitusvaatimuksia kuin keskeisten palvelujen tarjoajiin, mikä kuvastaa sitä riskin tasoa, jonka häiriö niiden palveluissa voi aiheuttaa yhteiskunnalle ja taloudelle. Lisäksi direktiivissä estetään jäsenvaltioita asettamasta digitaalisen palvelun tarjoajille muita turvallisuus- ja ilmoitusvaatimuksia ottaen huomioon, että kyseiset palvelun tarjoajat toimivat usein monissa jäsenvaltioissa, ja jotta voidaan varmistaa korkea yhdenmukaistamisen taso.
22. Kompromissitekstissä esitetään myös, että toimijat, joita ei ole määritetty keskeisten palvelujen tarjoajiksi ja jotka eivät ole digitaalisen palvelun tarjoajia, voivat vapaaehtoisuuteen perustuen ilmoittaa tietyistä poikkeamista.
- d. *Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä*
23. Jäsenvaltioiden on saatettava direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöä 21 kuukauden kuluessa sen voimaantulopäivästä, ja niillä on sen jälkeen kuusi kuukautta aikaa määrittää keskeisten palvelujen tarjoajansa.

IV PÄÄTELMÄ

24. Neuvoston kannassa on otettu täysin huomioon yhteisymmärryksessä komission kanssa Euroopan parlamentin ja neuvoston välillä käydyissä neuvotteluissa aikaansaatu kompromissi. Kompromissi vahvistetaan sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunnan puheenjohtajan pysyvien edustajien komitean puheenjohtajalle 28. tammikuuta 2016 lähettämällä kirjeellä.
-